

Η ΖΩΗ ΤΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ ΚΑΙ Η ΘΕΣΗ ΤΗΣ ΓΥΝΑΙΚΑΣ ΤΗΝ ΜΙΝΩΙΚΗ ΕΠΟΧΗ

ΖΑΤΡΙΚΙΟΝ:

Το σκάκι είναι ίσως το μοναδικό επιτραπέζιο παιχνίδι που έφτασε να θεωρείται σήμερα πνευματικό άθλημα. Οι κανόνες του ισχύουν από τον 15ο αιώνα σ' ολόκληρη την Ευρώπη και αρχικά υπήρξε το παιχνίδι που έπαιζαν βασιλιάδες κι ευγενείς. Στην Ευρώπη το έφεραν οι Άραβες, στους οποίους το είχαν παραδώσει παλαιότερα οι Πέρσες.

Εως την εποχή του Μεσαίωνα ονομαζόταν όμως *ζατρίκιον*. Κι εδώ αρχίζει ο αναπόφευκτος συσχετισμός, εκτός των άλλων, με το μινωϊκό επιτραπέζιο παιχνίδι με πιόνια που ανακάλυψε ο βρετανός αρχαιολόγος Σερ Άρθουρ Έβανς.

Κατά τη διάρκεια των ανασκαφών του στον αρχαιολογικό χώρο της Κνωσού στα τέλη του 19ου αιώνα, έμεινε έκθαμβος όταν αντίκρισε μια μεγάλη πλάκα από ελεφαντόδοντο και πέτρα χρώματος μπλε, με γυάλινη επικάλυψη και χρυσά φύλλα. Το εντυπωσιακό αυτό εύρημα ήταν το «Μέγα Ζατρίκιον» ήταν ένα βασιλικό παιχνίδι ανάλογο με το σύγχρονο σκάκι και γι' αυτό ο χώρος που ανακαλύφθηκε ονομάστηκε «Διάδρομος του Ζατρίκιου».

Πρόκειται για μια πολυτελή ελεφάντινη πλάκα ορθογώνιου σχήματος και διαστάσεων περίπου 1 x 0,50 μέτρα, με επιχρυσωμένη επιφάνεια. Το πλαίσιό του είναι κατασκευασμένο από ελεφάντινους οφθαλμορόδακες και ορεία κρύσταλλο. Μέσα σε αυτό, στη μία άκρη βρίσκονται τέσσερα μεγάλα μετάλλια από επιχρυσωμένο ελεφαντόδοντο, ορεία κρύσταλλο και υαλόμαζα, ενώ ζεύγος από ελεφάντινους αργοναύτες υπάρχει σε κάθε μία από τις εξωτερικές γωνίες. Στην άλλη άκρη υπάρχουν δέκα μικρά μετάλλια τοποθετημένα σε ελεφάντινο πλαίσιο από επίπεδες πλάκες και πάνω σε ράβδους από ορεία κρύσταλλο, επενδυμένες με φύλλο αργύρου. Τέσσερις ελεφάντινοι κωνικοί πεσσοί, που βρέθηκαν στον ίδιο χώρο, ίσως ανήκουν σε αυτό το παιχνίδι.

Ζατρίκια και πεσσοί ανακαλύφθηκαν εκτός από την Κρήτη και στην Εγγύς Ανατολή αλλά και στην Αίγυπτο. Έως τώρα όμως το ζατρίκιο της Κνωσού που φυλάσσεται στο αρχαιολογικό μουσείο του Ηρακλείου είναι, όχι μόνο το μεγαλύτερο, αλλά και το εντυπωσιακότερο από όλα τα γνωστά επιτραπέζια παιχνίδια.

Θέση: Αρχαιολογικό Μουσείο Ηρακλείου

Χρονολόγηση: 1600 – 1500 π.Χ.

Κατάσταση διατήρησης: Ακέραιο

Υλικό: Άργυρος, Ελεφαντόδοντο, Ορεία Κρύσταλλος, Χρυσός, Υαλόμαζα

ΠΕΣΣΟΣ:

Με τον όρο **πεσσός** εννοούμε τα πόνια (π.χ. στο σκάκι) ή τα πούλια (π.χ. στο τάβλι). Στον διπλανό πίνακα φαίνονται οι πεσσοί στο σκάκι. Στην Αρχαία Ελλάδα υπάρχουν μαρτυρίες, όπως αυτό το αγγείο που απεικονίζει τον Αχιλλέα και τον Αϊάντα να παίζουν ένα παιχνίδι που λεγόταν **πεσσοί**. Το παιχνίδι ονομαζόταν "Πεντάγραμμον" και παιζόταν με πεσσούς (πούλια-πόνια, που τα μετακινούσαν μέσα σε 5 γραμμές) και κύβους (ζάρια).

ΑΣΤΡΑΓΑΛΟΙ:

Από τα πιο αγαπημένα παιχνίδια των μεγαλύτερων παιδιών ήταν οι αστραγάλοι. Τους αστραγάλους τους μάζευαν από τα πίσω πόδια των κατσικιών και των αρνιών. Καμιά φορά, όμως, αντί για αστραγάλους χρησιμοποιούσαν πετρούλες ή καρύδια και αμύγδαλα τα οποία μόλις το παιχνίδι έληγε, τα έτρωγαν κιόλας!

Η ΓΥΝΑΙΚΑ ΣΤΗΝ ΜΙΝΩΙΚΗ ΚΡΗΤΗ

Ένα από τα κύρια χαρακτηριστικά στη Μινωική Κρήτη ήταν η μεγάλη ελευθερία των γυναικών που συμμετέχουν σε κάθε εκδήλωση της κοινωνικής ζωής. Έπαιρναν μέρος σε κάθε είδους εξωοικιακές ασχολίες συμμετείχαν σε επικίνδυνα αγωνίσματα, εξορμούσαν σε κυνηγετικές εκδρομές. Έπαιρναν μέρος στις χορευτικές επιδείξεις.

Οι Κυρίες με τα γαλάζια

Τις ενδιέφερε η περιποίηση του σώματος, του προσώπου, των μαλλιών. Έβαφαν τα χείλια, τα μάτια τους, λέπταιναν τα φρύδια τους και φορούσαν κοσμήματα.

Παριζιάνα

Τα φορέματα προκαλούν έκπληξη γιατί αφήνουν ακάλυπτα τα στήθη, έχουν περίτεχνες ζώνες και πολλούς φραμπαλάδες. Φορούσαν μπερέδες καπελίνα και άλλα καλύμματα στο κεφάλι ενώ τα χτενίσματα ήταν περίτεχνα. Συμπλήρωναν την κόμμωση με ταινίες και δικτυωτά πλέγματα, αφήνοντας μικρές μπούκλες να στεφανώνουν το πρόσωπο.

Η ισοτιμία των γυναικών στην Μινωική Κρήτη φανερώνει μια ανώτερη αντίληψη της ζωής.

Ταμπάκου Φατιόν
Τζουλιάνο Πρίφτη
Τσολάκης Σταύρος
Αποστόλης Τηλιόπουλος
Χιονίδης Αβραάμ